

Перспективи подальшого дослідження полягають у більш ґрунтовному аналізі явища перекладацьких трансформацій, виявленні лінгвістичних та екстралінгвістичних факторів, які впливають на їх використання в процесі перекладу, щоб правильно оцінити доцільність застосування тієї чи іншої трансформації для досягнення повного й адекватного перекладу.

Джерела та література

1. Бархударов Л. С. Язык и перевод / Л. С. Бархударов. – М. : [б. и.], 1972. – 240 с.
2. Карабанова О. О. Переводческие трансформации как понятие и явление [Электронный ресурс] : автореф. дис ... канд. филол. наук : спец. 10.02.20 / О. О. Карабанова – М., 2000. – Режим доступа : <http://www.dissercat.com/content/perevodcheskie-transformatsii-kak-ponyatie-i-yavlenie#ixzz2K6rnQvY0>
3. Комиссаров В. Н. Теория перевода / В. Н. Комиссаров. – М. : [б. и.], 1990. – 253 с.
4. Латышев Л. К. Технология перевода : учеб. пособие по подготовке переводчиков : пер. с нем. яз. / Л. К. Латышев – М. : НВИ - ТЕЗАУРУС, 2000. – 280 с.
5. Левицкая Т. П. Теория и практика перевода с английского языка на русский / Т. П. Левицкая, А. М. Фитерман. – М. : [б. и.], 1963. – 125 с.
6. Миньяр-Белоручев Р. К. Теория и метод перевода / Р. К. Миньяр-Белоручев. – М. : [б. и.], 1996. – 207 с.
7. Рецкер Я. И. Теория перевода и переводческая практика / Я. И. Рецкер. – М. : Просвещение, 1974. – 215 с.
8. Старостина Н. А. Трансформации в переводе [Электронный ресурс] / Н. А. Старостина – Режим доступа : http://www.rusnauka.com/CCN/Philologia/3_starostina.doc.htm
9. Федоров А. В. Основы общей теории перевода / А. В. Федоров. – М. : [б. и.], 1968. – 274 с.
10. Швейцер А. Д. Теория перевода / А. Д. Швейцер. – М. : [б. и.], 1988. – 114 с.

Бондаренко Наталья. Использование грамматических трансформаций при переводе романа Дж. Остин «Гордость и предубеждение». В статье сделана попытка проанализировать грамматические трансформации, использованные при переводе романа Дж. Остин «Гордость и предубеждение». Актуальность исследования состоит в необходимости всестороннего анализа разных видов грамматических трансформаций как способа достижения адекватности перевода. Автор ставит задачи проанализировать содержание понятия «переводческая трансформация», рассмотреть наиболее значимые классификации переводческих трансформаций вообще и грамматических в частности, определить основные виды грамматических трансформаций, использованных при переводе романа Дж. Остин «Гордость и предубеждение».

Ключевые слова: грамматические трансформации, синтаксическое уподобление, грамматические замены, замена членов предложения, членение предложения, объединение предложений.

Bondarenko Nataliya. Using Grammatical Transformations while Translating the Novel «Pride and Prejudice» by J. Austen. The article presents an attempt to analyze the usage of grammatical transformations while translating the novel «Pride and Prejudice» by J. Austen. The actuality of the study lies in the necessity of full analysis of different types of grammatical transformations as a means to achieve the adequate translation. The author strives to analyze the notion «translation transformation», to study the most significant classifications of translation transformations in general and grammatical transformations in particular, to determine the main types of grammatical transformations used while translating the novel «Pride and Prejudice» by J. Austen.

Key words: grammatical transformations, word-for-word translation, grammatical substitutions, substitution of parts of sentence, partitioning of the sentence, integration of the sentences.

Стаття надійшла до редколегії
15.03.2013 р.

УДК 81'255.4

Наталія Іванова

Трансформація номіналізації структури речення при перекладі роману І. Гьльфа та Є. Петрова «Дванадцять стільців» англійською мовою

У статті зроблено спробу проаналізувати випадки застосування одного з найважливіших видів граматичних трансформацій – номіналізації структури російськомовного речення при перекладі художнього твору англійською мовою. На основі обробки наукових праць спорідненої тематики подано визначення трансформа-

ції номіналізації як процесу збільшення в тексті питомої ваги номінативних елементів, функцій та ознак унаслідок зменшення кількості дієслівних форм. Крім того, виявлено основні чинники, що впливають на застосування цього виду міжмовних перетворень, та власне види номіналізації структури речення при перекладі.

Ключові слова: граматичні трансформації, трансформація номіналізації, номінативний елемент, компресія.

Постановка наукової проблеми та її значення. У світлі сучасної теорії перекладу проблема вибору стратегій досягнення еквівалентності при передачі мовних одиниць є надзвичайно актуальною через різну вибіркову здатність мов, яку розуміють як неоднакове оформлення інформації про реальність, що відображається. Зокрема, неідентичність граматичних структур англійської та російської мов є одним з основних чинників, що зумовлюють використання граматичних трансформацій при передачі цих структур у мові перекладу. Номіналізація структури російського речення в процесі перекладу художнього твору англійською мовою є недостатньо дослідженим явищем. Тому головними аспектами, що потребують вивчення, є опис цієї трансформації і з граматичного, і з лексичного боку, визначення основних причин і умов її застосування. Зі свого боку усе це дає змогу по-новому поглянути на особливості побудови висловлювань носіями російської та англійської мов.

Аналіз досліджень цієї проблеми. Питанням трансформаційної перебудови лексичної й синтаксичної структур речення під час перекладу займалися такі провідні українські та російські перекладознавці, як В. Н. Комісаров, В. І. Карабан, Я. І. Рецкер, Є. В. Бреус, Т. Р. Левицька. Однак слід зазначити, що фахівці в галузі теорії перекладу досі не дійшли згоди щодо суті поняття трансформації. Цим і пояснюється велика кількість класифікацій, запропонованих ученими, що відрізняються одна від одної. Так, Р. К. Міньяр-Белоручев вважав: «Трансформація – це база більшості засобів перекладу, які полягають у заміні формальних або семантичних компонентів тексту оригіналу зі збереженням інформації, яка призначена для передачі» [6, с. 175]. Згідно з думкою А. Д. Швейцера, «перекладацькі трансформації – міжмовні операції перевираження смислу» [7, с. 118]. А у лінгвістичній теорії Ю. Найди зазначено, що «трансформація – це просто перефразування мовленнєвих структур» [3, с. 22].

Згідно з В. Н. Комісаровим, «граматичні заміни – це засіб перекладу, де граматична одиниця оригіналу перетворюється на одиницю мови перекладу з іншим граматичним значенням» [5, с. 247]. У класифікації Л. С. Бархударова перекладацькі трансформації розрізняються за формальними ознаками (перестановки, заміна, додавання та опущення) [2, с. 190].

Отже, **мета** цього дослідження – визначити й комплексно проаналізувати трансформації номіналізації, її основних видів при перекладі роману І. Ільфа та Є. Петрова «Дванадцять стільців» англійською мовою. Для досягнення поставленої мети необхідно розв'язати такі **завдання**:

- 1) установити ступінь вербальності російсько- й англомовних дієслівних форм, виявити основні відмінності їх функціонування в обох мовах;
- 2) здійснити класифікацію різних видів номіналізації структури речення, використовуваних під час перекладу з російської мови англійською;
- 3) визначити чинники, що приводять до застосування прийомів номіналізації при перекладі;
- 4) з'ясувати й проаналізувати особливості використання різних видів трансформацій номіналізації при передачі змісту роману І. Ільфа та Є. Петрова «Дванадцять стільців» англійською мовою.

Виклад основного матеріалу й обґрунтування отриманих результатів дослідження. Номіналізація як один із видів граматичних трансформацій означає розширення вживання іменникових форм за рахунок зменшення частоти вживання значеннєвих дієслів, дієслівних словосполучень та прислівників [4, с. 189]. Багато дослідників англійської й російської мов визначають, що, хоча російська мова є більш номінативною, ніж англійська [1, с. 72; 9, с. 67], проте існують певні випадки, коли в перекладі з російської мови англійською номіналізуються повністю чи частково саме російськомовні синтаксичні структури. Це свідчить про те, що на деяких мовних ділянках англійська мова є більш номінативною, ніж російська.

Причини застосування трансформації номіналізації під час перекладу з російської мови англійською можна поділити на граматичні, словотворчі, жанрово-стилістичні та мовленнєві. Граматичні причини пов'язані передусім із тенденцією англійської мови до компресії синтаксичних структур [11, с. 14; 10, с. 12] там, де в російськомовному тексті оригіналу використовують більш розгорнуті синтаксичні структури з дієслівним центром, передані підрядними реченнями та іншими синтаксичними конструкціями.

Словотвірні причини використання номіналізації при перекладі залежать від морфологічних розбіжностей між російською й англійською мовами, тобто від аналітичної будови англійської мови та синтетичної – російської. У російській мові існує тенденція до основного наголосу при побудові мовленнєвих актів на слові, що є підґрунтям для утворення великої кількості суфіксів і префіксів, які надають твірній основі дієслова тих чи інших значеннєвих відтінків. Оскільки серед словотвірних ресурсів аналітичної англійської мови здебільшого немає еквівалентів російським суфіксам і префіксам, перекладач використовує різні синтаксичні та лексичні засоби [8, с. 168].

Стиль чи жанр тексту менше впливає на особливості застосування трансформації номіналізації при перекладі. Залежно від функціонального стилю й жанру мовлення варіюються лише різновиди номіналізації. Мовленнєві причини застосування трансформації номіналізації полягають у тому факті, що російська мова використовує набагато більше слів із конкретною семантикою, що в перекладі англійською мовою замінюються англійськими дієсловами «to have» і «to be», які не здатні розкладатися на простіші динамічні семи, а тому на глибинному рівні є менш динамічними [3; 15].

Аналіз російськомовного роману І. Льфа та Є. Петрова «Дванадцять стільців» та його перекладу англійською мовою дає змогу виділити такі типи трансформації номіналізації, як:

1. Заміна особової/неозначеної форми дієслова герундієм або дієприкметником (Participle I) / дієприслівником (Participle II):

Дворник, хотя и не был близорук, к очкам привык и носил их с удовольствием. – *Although he was not shortsighted, the fellow grew accustomed to the glasses and enjoyed wearing them.*

Скупа она была до чрезвычайности, и только бедность Ипполита Матвеевича не давала развернуться этому захватывающему чувству. – *She was stingy in the extreme, and it was only Ippolit Matveyevich's poverty which prevented her giving rein to this passion.*

Служащие долго ещё стояли у окна, комментируя происшествие и ставя его в связь с возможным сокращением штата. – *The clerks remained standing at the window for some time, commenting on the event and attempting to connect it with a possible reduction in staff.*

Отец Федор улыбнулся и, внимательно глядя на себя в зеркало, начал подстригать свою благообразную бороду. – *Father Theodore smiled and, looking closely at himself in the mirror, began snipping at his fine beard.*

Оказывается, дворник предался воспоминаниям о бывшем владельце дома. – *At this point he noticed that the caretaker had been prattling away for some time, apparently reminiscing about the previous owner of the house.*

Что ему тут было с солдатней сидеть. – *What was the good of him staying here with the soldiers?*

2. Заміна особової/неособової форми дієслова дієслівно-іменним сполученням:

В уездном городе N было так много парикмахерских заведений и бюро похоронных процессий, что казалось, жители города рождаются лишь затем, чтобы побриться, остричься, освежить голову вежеталем и сразу же умереть. – *There were so many hairdressing establishments and funeral homes in the regional centre of N. that the inhabitants seemed to be born merely in order to have a shave, get their hair cut, freshen up their heads with toilet water and then die.*

Сказанное при пробуждении «гутен морген» обычно значило, что печень пошаливает, что пятьдесят два года – не шутка и что погода нынче сырая. – *If he said «Guten Morgen» on awakening, it usually meant that his liver was playing tricks, that it was no joke being fifty-two, and that the weather was damp at the time.*

Клавдия Ивановна была глупа, и её преклонный возраст не позволял надеяться на то, что она когда-нибудь поумнеет. – *Claudia Ivanovna was stupid, and her advanced age gave little hope of any improvement.*

Мр-мр-мр, – неопределенно ответил Ипполит Матвеевич и, пожав прямыми плечами, проследовал дальше. – *«Mrr-mrr,» said Ippolit Matveyevich indistinctly, and shrugging his shoulders, continued on his way.*

Три «нимфа» переглянулись и громко вздохнули. – *The three Nymphs exchanged glances and sighed loudly.*

Девушка прыснула. – *The girl gave a giggle.*

Обалдеешь ты среди гробов. – *Your coffins will drive you out of your mind.*

3. Заміна особової форми дієслова абсолютною конструкцією з Participle I:

Отец Федор подсчитал, что при переходе исключительно на кроличий паёк семья сможет съест за месяц не больше сорока животных, в то время как ежемесячный приплод составляет

девяносто штук, причём число это с каждым месяцем будет увеличиваться в геометрической прогрессии. – *Father Theodore worked it out that even if they switched exclusively to a diet of rabbit, the family could not consume more than forty of the creatures a month, while the monthly increment was ninety, with the number increasing in a geometrical progression.*

4. Заміна дієслова з деталізованою семантикою дієслівно-іменним словосполученням:

Жизнь города N была тишайшей. Весенние вечера были упоительны, грязь под луною сверкала, как антрацит, и вся молодёжь города до такой степени была влюблена в секретаршу месткома коммунальщиков, что это мешало ей собирать членские взносы. – *Life in N. was extremely quiet. The spring evenings were delightful, the mud glistened like anthracite in the light of the moon, and all the young men of the town were so much in love with the secretary of the communal-service workers' local committee that she found difficulty in collecting their subscriptions.*

5. Заміна дієслівного присудка складеним іменним:

Люди в городе N умирали редко, и Ипполит Матвеевич знал это лучше кого бы то ни было, потому что служил в загсе, где ведал столом регистрации смертей и браков. – *People rarely died in the town of N. Ippolit Matveyevich knew this better than anyone because he worked in the registry office, where he was in charge of the registration of deaths and marriages.*

Ипполит Матвеевич не боялся геморроя, он боялся протереть брюки и потому пользовался синим войлоком. – *He was not afraid of getting piles; he was afraid of wearing out his trousers-that was why he used the blue cushion.*

Вечернее небо леденело над опустевшей площадью. – *The evening sky turned ice-grey over the deserted square.*

Прочитав в каком-то животноводческом журнале, что мясо кроликов нежно, как у цыпленка, что плодятся они во множестве и что разведение их может принести рачительному хозяину немалые барыши, отец Федор немедленно обзавелся полдюжиной производителей... – *Reading in a farming magazine that rabbit meat was as tender as chicken, that rabbits were highly prolific, and that a keen farmer could make a mint of money breeding them, Father Theodore immediately acquired half a dozen stud rabbits.*

6. Заміна дієслівного присудка конструкцією «there + be + іменникова група / дієприслівник»:

На другой день явилось четырнадцать человек. – *The next day there were fourteen customers.*

В коробке оставалось еще двадцать рублей. – *There were twenty roubles left in the box.*

7. Заміна дієприкметника/дієприслівника або їх зворотів прийменниково-іменниковим сполученням:

Я видела покойную Мари с распущенными волосами и в золотом кушаке. – *I dreamed of the deceased Marie with her hair down, and wearing a golden sash.*

Все эти разговоры задержали Ипполита Матвеевича в пути, и он, против обыкновения, пришел на службу тогда, когда часы, висевшие над лозунгом «Сделал свое дело – и уходи», показывали пять минут десятого. – *These conversations delayed Vorobyatinov on his way, and contrary to his usual practice, he did not arrive at work until the clock on the wall above the slogan «Finish Your Business and Leave» showed five past nine.*

Ипполит Матвеевич и сам понимал, что у пришедшего дело маленькое, что оно терпит, а потому, раскрыв скоросшиватель № 2 и дернув щечкой, углубился в бумаги. – *Ippolit Matveyevich also felt the young man's business was a trifling one and could wait, so he opened folder no 2 and, with a twitch of the cheek, immersed himself in the papers.*

Полчаса шагал отец Федор по комнате и, пугая жену изменившимся своим лицом, молот чепуху. – *Father Theodore walked up and down the room for half an hour, frightening his wife by the change in his expression and telling her all sorts of rubbish.*

Ипполит Матвеевич не нашелся, что ответить, растегнул пальто с осыпавшимся бархатным воротником и сел на лавку, недружелюбно глядя на Бендера. – *He undid his coat with its threadbare velvet collar and sat down on the bench, glaring at Bender.*

Я вас не понимаю, – сказал он упавшим голосом. – *«I don't know what you mean,» he said in a low voice.*

Таким чином, порівняльний аналіз тексту-оригіналу та його перекладу англійською мовою дає підставу зробити такі висновки:

1. Щоб досягнути перекладацької еквівалентності всупереч розбіжностям у граматичних системах двох мов перекладачу, насамперед, потрібне уміння здійснювати численні та якісно різноманітні міжмовні перетворення – так звані перекладацькі трансформації, для того, щоб текст перекладу з максимально можливою повнотою передавав усю інформацію, подану у вихідному тексті, при суворому дотриманні норм мови перекладу.

2. Основними причинами застосування граматичної трансформації номіналізації структури російськомовного речення при перекладі англійською мовою є розбіжності в морфологічній будові двох мов, тенденції англійської мови до компресії інформації та використання лексичних одиниць із ширшою семантикою.

3. До основних видів номіналізації, використаних при перекладі твору І. Ільфа та Є. Петрова «Дванадцять стільців» англійською мовою, належать такі: заміна дієслівних форм герундієм або дієприкметником (дієприслівником), дієслівно-іменним сполученням; заміна дієслівного присудка складеним іменним; заміна дієслівного присудка конструкцією «there + be + іменникова група/дієприслівник»; заміна дієприслівника/дієприкметника або їх зворотів прийменниково-іменниковим сполученням.

Грамматичні трансформації як одна зі стратегій досягнення еквівалентності при перекладі художнього твору англійською мовою потребують подальшого **детального вивчення** з прагмалінгвістичного та особливо перекладацького погляду. На особливу увагу заслуговують також питання виокремлення жанрово-стилістичних і мовленнєвих чинників, що впливають на вживання номіналізації та вербалізації структури речення під час перекладу.

Джерела та література

1. Арнольд И. В. Интерпретация английского художественного текста : лекция / И. В. Арнольд. – Л. : Изд. ЛГПИИ им. А. И. Герцена, 1983. – 40 с.
2. Бархударов Л. С. Структура простого предложения современного английского языка / Л. С. Бархударов. – М. : Высш. шк., 1966. – 200 с.
3. Бреус Е. В. Основы теории практики перевода / Е. В. Бреус. – М. : УРАО, 1998. – 208 с.
4. Вейхман Г. А. Новое в грамматике современного английского языка : учеб. пособие для вузов / Г. А. Вейхман. – М. : ООО «Издательство АСТ», 2002 – 544 с.
5. Гарбовский Н. К. Теория перевода [Электронный ресурс] / Н. К. Гарбовский. – М. : Изд-во Моск. ун-та, 2004. – 544 с. – Режим доступа : <http://archive.libfl.ru/win/service/2006/translation.doc>.
6. Казакова П. А. Практические основы перевода : учеб. пособие / П. А. Казакова. – СПб. : Лениздат. Изд-во «Союз», 2000. – 320 с.
7. Комиссаров В. Н. Пособие по переводу с английского языка на русский / В. Н. Комиссаров, Я. И. Рецкер, В. И. Тархов – Ч. 2. – М. : Высш. шк., 1965. – 689 с.
8. Кузьміна К. А. Трансформація номіналізації в англо-українському та українсько-англійському напрямках перекладу : дис. ... канд. філол. наук : 10.02.16 / К. А. Кузьміна. – К., 2004 – 227 с.
9. Михеев А. В. Общественно-политический перевод и современная риторика / А. В. Михеев // Тетради переводчика – М., 1987. – Вып. 22 – С. 65–73
10. Старикова Е. Н. Проблемы имплицитной номинализации в современном английском языке : автореф. дис. ... д-ра филол. наук : спец. 10.02.04 «Германские языки» / Е. Н. Старикова. – Киев, 1976. – 22 с.
11. Сухенко К. М. Компрессия именных и глагольных структур при переводе с русского языка на английский : автореф. дис. ... канд. филол. наук : спец. 10.02.04 «Германские языки» / К. М. Сухенко. – Киев, 1973. – 25 с.

Иванова Наталья. Трансформация номинализации структуры предложения при переводе романа И. Ильфа и Е. Петрова «Двенадцать стульев» на английский язык. В статье сделана попытка проанализировать случаи употребления одного из самых важных видов грамматических трансформаций – номинализации структуры русскоязычного предложения при переводе художественного произведения на английский язык. На основе изучения научных работ схожей тематики дается определение трансформации номинализации как процесса увеличения в тексте количества номинативных элементов за счёт уменьшения глагольных форм. Кроме того, определены основные факторы, влияющие на употребление этого вида межъязыковых изменений, а также собственно виды номинализации структуры предложения при переводе.

Ключевые слова: грамматические трансформации, трансформация номинализации, номинативный элемент, компрессия.

Ivanova Nataliya. Transformation of Nominalization of the Sentence Structure while Translating I. Ilf and Y. Petrov's Novel «12 Chairs» into English. The article presents an attempt to analyze the main cases of using one of

the most important types of grammatical transformations – nominalization of the Russian sentence while translating literary works into English. On the basis of scientific research we have defined transformation of nominalization as the process to increase a number of nominative elements due to the reduction of verbal forms. Besides, we have distinguished the main factors influencing the use of this kind of translanguing changes as well as main types of nominalization of the sentence structure in translation.

Key words: grammatical transformations, transformation of nominalization, nominative element, compression.

Стаття надійшла до редколегії
05.03.2013 р.

УДК 811.161.1'25

Сергій Засєкін

Перекладацькі *S-* і *T-*універсалії: психолінгвістична перспектива

Стаття висвітлює психолінгвістичний підхід до розуміння перекладацьких *S-* і *T-*універсалій. Автор здійснює спробу продемонструвати їхню важливість та вплив на діяльність перекладача. Особливу увагу приділено *S-*універсаліям, позаяк вивчаючи їх, дослідник має у своєму розпорядженні на основі міжмовних (не)збігів доступ до безпосередніх ментальних операцій перекладача, а також можливість пояснення тих чи тих тенденцій, тобто процедурних аспектів перекладу. Серед провідних *S-*універсалій слід назвати спрощення на синтаксичному та лексичному рівнях, тенденцію до вживання частотніших слів у цільовому тексті; зменшення або уникнення повторів; уникнення вживання етноспецифічних одиниць у перекладі, стандартизацію, конвергенцію. До *T-*універсалій належать спрощення, конвенціоналізація, нетипові лексичні патерни, недостатня представленість властивих мові-рецептору одиниць

Ключові слова: переклад, лінгвістика, психолінгвістика, перекладацька універсалія.

Постановка наукової проблеми та її значення. Ще донедавна серед перекладознавців панувала думка, що перекладознавство – одна з лінгвістичних дисциплін, яку умовно можна назвати «трансляційною лінгвістикою» [10]. Зокрема такого підходу дотримуються представники знаної у світі лейпцизької школи перекладу О. Каде, А. Нойберт, Г. Йерер [15; 18; 23]. Предметом «трансляційної лінгвістики» вчені вважають вивчення мовних трансляційних процесів, а також аналіз їхніх базових мовних механізмів. Завдання лінгвістики перекладу дослідники вбачають у збереженні під час перекладу інформаційного інваріанта вихідного тексту, залишаючи його розуміння поза межами вивчення.

Водночас лінгвістика сьогодення сама переживає не найкращі часи, «кидаючись» від дискурсивно-прагматичної парадигми до когнітивної, надаючи не завжди вмотивовано старим поняттям нових ярликів [5]. Когнітивні лінгвісти почасти забувають, що їхня гілка мовознавства стала реальною лише після оформлення теоретичних постулатів психолінгвістики [9, с. 34], а прагматична лінгвістика спирається на психологію мовлення. Оскільки в основі моделі розуміння лежить положення про взаємодію різних видів знань та стратегій їх обробки, «чиста» лінгвістика вже не може володіти монополією на конструювання загальної моделі розуміння в межах інших наукових галузей. Так, перекладознавець М. Снел-Горнбі в монографії «Translation Studies: An Integrated Approach» (1995) наголошує на потребі відступу сучасної науки про переклад від «застарілих» лінгвістичних ідей, позаяк мовознавчий підхід уже не здатен сьогодні надати ґрунтовних знань і вичерпних рішень щодо розв'язання ключових проблем перекладознавства [27, с. 14–15].

Під час пошуку нових орієнтирів у перекладознавстві дослідники нині дедалі частіше звертають увагу на ідеї психолінгвістики, котру визначають як науку, що вивчає «устрій і функціонування мовленнєвих механізмів людини» [4], «предметом якої є відношення між системою мови <...> і мовною здатністю» [3, с. 106], включаючи експериментальне дослідження психологічної діяльності суб'єкта із засвоєння та використання системи мови [КСКТ, с. 147]. Це – галузь знань, що вивчає процеси розуміння, породження та запам'ятовування мовлення [14, с. 4].

Сучасний період розвитку перекладознавства й психолінгвістики тісно пов'язаний із когнітологією та семіотикою. Для першої психолінгвістика, як зазначали, слугувала точкою відліку. Для